

prima instanță: Papuha S.
instanța de apel: A. Panov, S. Arnăut, T. Pelin

DECIZIE

16 aprilie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Nicolae Clima
Svetlana Novac, Tatiana Vieru
Ion Corolevschi, Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de societatea comercială „Zid-Tod-Prim” societate cu răspundere limitată,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de societatea comercială „Zid-Tod-Prim” societate cu răspundere limitată împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat, mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2013, prin care a fost admis apelul declarat de Inspectoratul Fiscal de Stat, mun. Chișinău și casată hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 10 iunie 2013, prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă

La 30 ianuarie 2013, societatea comercială „Zid-Tod-Prim” societate cu răspundere limitată s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat, mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că încălcările de procedură de examinare a cazurilor de încălcare fiscală, care fac obiectul prezentei cereri, a fost ilegală, fără a avea ca temei vreuna dintre prevederile legale prevăzute de Codul Fiscal al RM, inclusiv în actul de inspecție fiscală. Amenda fiscală s-a aplicat ilegal, încălcarea fiscală încriminată nu a avut loc.

Astfel, menționează reclamantul că la 25.05.2012, fără a fi prevenit din timp, fapt ce contravine CF RM, a fost supus unui control fiscal de către Inspectorii fiscali de stat E.Baban și a V.Țugui.

Fără a fi chemat la fața locului pentru a-și exercita dreptul de administrator al SRL „Zid-Tod-Prim”, de a asista la procesul controlului fiscal menționat, inspectorii fiscali au percheziționat ilegal sediul magazinului care îi aparține în baza contractului de arendă fapt prin care i-au încălcat dreptul la proprietate și

procedură de examinare a cazurilor de încălcare fiscală, precum și obligațiile Agentului constatator stabilite conform art. 399, 402, 425, 428 Cod contravențional.

Mai menționează reclamantul că la luarea Deciziei asupra cazului de încălcare a legislației fiscale nu a fost citat conform articolul 243 al. (1) CF RM – „Cazul de încălcare fiscală se examinează în prezența persoanei trase la răspundere pentru săvârșirea încălcării”.

Prin urmare, la 10.07.2012, de către juristul întreprinderii, împuternicit prin ordinul directorului Popa Axenia, a fost depusă contestație la IFS municipal, la care, prin răspunsul nr. 01-05-8/667-2588, li s-a comunicat că, contestația nu a fost semnată de persoana împotriva cărei a fost întreprinsă acțiunea sau reprezentantul ei împuternicit.

Precizează reclamantul că, contrar celor indicate de IFS Chișinău, juristul este împuternicit prin ordin și a avut dreptul de a depune contestația.

Totuși, la 06.09.2012, directorul SRL „Zid-Tod-Prim”, Popa Axenia a depus repetat contestație, primind răspuns, că urma să se adreseze la organul fiscal emitent.

La 09.10.2012, reclamantul de nou a depus contestație, adresându-se către IFS municipal, la indicația IF Principal de Stat, primind un răspuns, conform căruia contestația a fost lăsată fără examinare. La insistența depunerilor, nu s-a solicitat prezența unui reprezentant pentru soluționare.

Învederează reclamantul că unitatea, magazinul alimentar din s. Bravicea, r. Călărași a falimentat din motiv că zona rurală a devenit nefavorabilă.

Pe parcursul examinării cauzei reprezentantul reclamantului a înaintat instanței de judecată o cerere prin care și-a concretizat cerințele acțiunii, solicitând astfel, admiterea acțiunii, repunerea în termen a acțiunii, anularea Deciziei nr. 1781/8 din 26.06.2012, asupra faptului de încălcare a legislației fiscale emise de Șeful adjunct al IFS DGCF m. Chișinău Negară Valentina.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani din 10 iunie 2013, s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de către SRL „Zid-Tod-Prim”, s-a repus în termenul de adresare în judecată SRL „Zid-Tod-Prim” și s-a anulat decizia Inspectoratului Fiscal de Stat, mun. Chișinău nr. 1781/8 din data de 21.06.2012.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2013, a fost admis apelul declarat de Inspectoratul Fiscal de Stat, mun. Chișinău și casată hotărârea primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca depusă tardiv.

La 11 februarie 2014, SRL „Zid-Tod-Prim” a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată, instanța a admis încălcări ale normelor de drept procedural, indicînd în acest sens că nu a fost citat în cadrul examinării pricinii în Curtea de Apel Chișinău.

Astfel, menționează recurentul că la 10 iunie 2013, prima instanță s-a pronunțat printr-o hotărâre pe cauza respectivă.

La 30.07.2013, primind dispozitivul hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, recurentul nu a fost informat că IFS a atacat hotărârea cu apel (f.d. 30).

Precizează recurentul că a aflat despre decizia instanței de apel după pronunțarea acesteia, printr-o scrisoare a instanței adresată SRL „Zid-Tod-Prim” la 21.01.2014.

În context, atrage atenția că nu a fost citat la adresa indicată inclusiv în cererea de chemare în judecată, însă copia deciziei instanței de apel a fost expediată anume pe adresa dată.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul SRL „Zid-Tod-Prim” întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit prevederilor art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Examinînd înscrisurile anexate la dosar, Colegiul sesizează că, copia deciziei instanței de apel a fost expediată la 14.01.2014, însă urmează a preciza că la dosar nu este dovada recepției actului judecătoresc.

SRL „Zid-Tod-Prim” a depus cerea de recurs la 11 februarie 2014 și prin urmare, aceasta se consideră depusă în termen.

Din materialele dosarului se constată că la 25.05.2012, SRL „Zid-Tod-Prim” a fost supus unui control fiscal de către Inspectorii fiscali de stat E.Baban și a V.Țugui.

Considerînd că efectuarea controlului a avut loc cu încălcarea legislației fiscale, recurentul (reclamantul), la 10.07.2012, 06.09.2012 și 09.10.2012, a contestat acțiunile inspectorilor fiscali la organul fiscal, însă din varii motive, acesta nu a examinat contestațiile.

Din aceste considerente, SRL „Zid-Tod-Prim” s-a adresat cu acțiune în instanța de judecată.

Instanțele ierarhic inferioare au emis hotărârile respective.

Învocînd că decizia instanței de apel a fost emisă fără ca SRL „Zid-Tod-Prim” să fie citat legal la ședințele instanței, aceasta a atacat actul judecătoresc cu recurs la Curtea Supremă de Justiție.

Analizînd argumentele invocate în recurs prin prisma materialelor cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată următoarele.

Potrivit art. 432 alin. (1) și (3) lit.b) CPC, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

Potrivit art. 102 alin. (1) și (6) CPC, instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul,

data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură.

Citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces. Dacă persoana nu locuiește la adresa comunicată instanței, citația sau înștiințarea poate fi trimisă la locul ei de muncă sau la locul unde se află.

Astfel, Colegiul sesizează că, urmare depunerii cererii de apel de către IFS Chișinău, instanța de apel, la 20.08.2013, expediază citație către SRL „Zid-Tod-Prim”, indicând adresa: mun. Chișinău, bd. Cuza-Vodă, 7, bl.1, of.3.

Ulterior, la 11.10.2013, invocând imposibilitatea desfășurării ședinței de judecată, instanța de apel stabilește examinarea cauzei pentru data de 11.11.2013, expediind citația respectivă către recurent la aceeași adresă.

Colegiul constată că plicul de expediere a citației a fost returnat instanței de judecată cu mențiunea că SRL „Zid-Tod-Prim” nu există la adresa indicată (f.d. 36).

În procesul – verbal al ședinței de judecată din 11.11.2014, instanța de apel menționează că intimatul SRL „Zid-Tod-Prim”, din motive necunoscute, fiind citat legal, nu s-a prezentat și a amânat ședința de judecată pentru data de 04.12.2013 (f.d. 38).

Potrivit procesului – verbal din al ședinței de judecată din 04.12.2013, SRL „Zid-Tod-Prim” din nou, din motive necunoscute nu s-a prezentat în cadrul ședinței, deși potrivit instanței acesta a fost citat legal (f.d. 40).

Colegiul notează că în pofida afirmațiilor Curții de Apel Chișinău, precum că intimatul a fost citat legal, în dosar lipsește dovada atât a expedierii citației, cât și a recepționării acesteia de către SRL „Zid-Tod-Prim”.

Revenind la ședința de judecată din 04.12.2013, din considerentele menționate supra, instanța de apel, amână ședința de judecată pentru data de 16.12.2013.

Respectiv, potrivit procesului – verbal din al ședinței de judecată din 16.12.2013, intimatul din motive necunoscute nu s-a prezentat în cadrul ședinței, fiind citat legal (f.d. 41).

Colegiul constată că și de această dată, la lucrările dosarului lipsește citația expediată în adresa SRL „Zid-Tod-Prim”, precum și dovada recepționării acesteia.

În temeiul art. 379 CPC, Curtea de Apel Chișinău a examinat cauza în lipsa intimatului.

Având în vedere că pentru ședința de judecată din 11.11.2013, recurentului i s-a expediat citație, însă pe o adresă la care nu este înregistrat SRL „Zid-Tod-Prim”, Colegiul consideră că instanța de apel urma să expedieze o altă citație pe adresa indicată de către recurent în cererea de chemare în judecată, și anume s. Bravicea, r. Călărași, așa cum de fapt, prevede și art. 102 alin. (6) CPC, „Citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte...”.

Mai mult, instanța de recurs sesizează că la 14.01.2014, instanța de apel expediază copia deciziei pronunțate, deja pe adresa SRL „Zid-Tod-Prim” indicată mai sus (s. Bravicea, r. Călărași).

Consideră Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, că în cumulul acestor factori, Curtea de Apel Chișinău a

admis încălcarea unui principiu fundamental al dreptului procedural civil, și anume art. 26 CPC, „Contradictorialitatea și egalitatea părților în drepturile procedurale”.

Avînd în vedere circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată, motiv pentru care admite recursul declarat de SRL „Zid-Tod-Prim” ca întemeiat, casează decizia instanței de apel și trimite pricina la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată, care urmează să examineze pricina cu respectarea principiilor fundamentale și a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se admite recursul declarat de societatea comercială „Zid-Tod-Prim” societate cu răspundere limitată.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2013, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de societatea comercială „Zid-Tod-Prim” societate cu răspundere limitată împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat, mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, cu remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Nicolae Clima

Svetlana Novac

Tatiana Vieru

Ion Corolevschi

Oleg Sternioală